

Załącznik do Uchwały Nr 464
Rady Miasta Konina
z dnia 23 grudnia 2020 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny w Koninie
na lata 2021 - 2023**

Konin, grudzień 2020 rok

Spis Treści

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawa prawna Programu	5
III. Adresaci Programu	6
IV. Rozwój systemu wsparcia rodziny	8
1. Cel główny.....	8
2. Cele szczegółowe	8
3. Osiągnięcie celów poprzez realizację zadań i działań	8
V. Planowane rezultaty	11
VI. Realizatorzy/partnerzy Programu	12
VII. Źródła finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Koninie na lata 2021–2023	13
VIII. Monitorowanie Programu.....	14
SPIS TABEL	15

I. Wprowadzenie

Rodzina stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko opiekuńczo - wychowawcze dziecka. To, kim dziecko stanie się w dorosłym życiu w dużym stopniu zależy od rodziny i od sposobu jej funkcjonowania. Sposób pełnienia funkcji rodzicielskiej wpływa na kształtowanie się osobowości małego dziecka i młodego człowieka. Postawy rodzicielskie, uznawane wartości, tradycje i style wychowawcze mają decydujące znaczenie w życiu dziecka i rzutują na jego dorosłe życie. W rodzinie tworzą się pierwsze więzi i interakcje. Dziecko w środowisku rodzinnym poznaje świat, zdobywa podstawowe umiejętności życiowe, uczy się wyrażać i okazywać uczucia, buduje swoją tożsamość. Atmosfera, jaka panuje w rodzinie, ma zasadnicze znaczenie w prawidłowym rozwoju dziecka i kształtowaniu się jego osobowości. Zachwianie stabilizacji w rodzinie i poczucia bezpieczeństwa w rozwoju dziecka, powoduje deficyty, które rzutują na dorosłe życie. Życie rodzinne ma więc zasadnicze znaczenie jako wstęp do satysfakcjonującego, dojrzałego życia. Słaba kondycja rodziny, brak umiejętności rodziców i ich nieprawidłowe postawy mogą powodować destrukcję życia młodego człowieka. Priorytetem w pomocy dzieciom jest objęcie wsparciem całej rodziny, głównie rodziców dziecka. Wcześnie otrzymana pomoc zwiększa szansę na poprawę jakości życia dorastającego człowieka. Już w okresie prenatalnym dziecko narażone jest na wpływ negatywnych zachowań rodziców, szczególnie matki. Stres, nadużywanie alkoholu, palenie tytoniu, brak higieny, czy zaniedbanie zdrowia matki sprawiają, iż dziecko obciążone jest negatywnymi konsekwencjami takich działań. Ważne jest, aby już w okresie ciąży kobiety otrzymały odpowiednie wsparcie poprzez właściwą edukację i pomoc. Wsparcie ma również istotne znaczenie w rodzinach, które funkcjonują prawidłowo, a w których kobieta spodziewa się dziecka z wadą letalną bądź doświadczyła śmierci dziecka w łonie matki. Pozostawienie rodziny samej w tym trudnym dla niej momencie może generować kolejne problemy, które obciążą całą rodzinę. Ważne jest, aby w chwilach doświadczanego przez nich stresu, znaleźć i rozpoznać zasoby, które będą pomocne w zmaganiach z obciążeniami.

Pomoc rodzinie w której występuje złożoność problemów jest trudna, czasochłonna i wymaga niejednokrotnie współdziałania wielu podmiotów przy wykorzystaniu różnorodnych metod i środków. Czynnikiem zakłócającym prawidłowe funkcjonowanie rodziny może być kondycja materialna i finansowa poszczególnych gospodarstw domowych, jak i całego społeczeństwa. Nie można nie wspomnieć o ogłoszonym stanie epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, z którym zmagamy się od kilku miesięcy. Już teraz prognozowany jest wzrost bezrobocia, który z pewnością przyczyni się do destabilizacji ekonomicznej wielu polskich rodzin, a konieczność zachowania izolacji społecznej dodatkowo utrudnia dotarcie do osób potrzebujących, np. do rodzin

z problemem przemocy. Niepewność na rynku pracy, ograniczanie wynagrodzeń, czy też większa niż dotychczas trudność w znalezieniu zatrudnienia, realnie wpłynie na sytuację rodzin.

Gminny program wspierania rodziny powinien odpowiadać na realne problemy, towarzyszące lokalnej społeczności, szczególnie w obszarze funkcjonowania rodziny. Najczęściej są nimi: ubóstwo, wyuczona bezradność, bezrobocie, poczucie izolacji, brak poczucia stabilizacji, problemy wychowawcze. Problemy te w znacznej części wynikają z wieloletnich, czy nawet wielopokoleniowych procesów.

II. Podstawa prawna Programu

Podstawą stworzenia Gminnego programu wspierania rodziny w Koninie na lata 2021 - 2023 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym założeniem Programu jest zapobieganie i rozwiązywanie problemów, z jakimi zmagają się rodziny oraz stworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program koresponduje ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Mieszkańców Konina na lata 2015 - 2025”, zatwierdzoną Uchwałą Nr 903 Rady Miasta Konina z dnia 29 października 2014 roku oraz wprowadzoną do obiegu prawnego w styczniu 2017 roku ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zgodnie z którą praca asystenta rodziny skoncentrowana jest również na zadaniach wynikających z wymienionej ustawy, a mianowicie na koordynacji wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie.

III. Adresaci Programu

Odbiorcami Gminnego programu wspierania rodziny w Koninie realizowanego w latach 2021 - 2023 są przede wszystkim konińskie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Takich beneficjentów wskazuje bezpośrednio ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która dodatkowo określa przykładowy katalog działań, jakie mogą zostać uruchomione w pracy z wymienionymi rodzinami. Adresatami działań pomocowych mogą być również rodziny i kobiety w ciąży spełniające kryteria zawarte w ustawie „Za życiem”. Uzupełniający charakter będą miały działania powszechnie skierowane do rodzin lub ich członków, beneficjentów programów i przedsięwzięć organizowanych przez miasto, ale także pośrednio kadra pracowników zaangażowanych w bezpośrednią pomoc rodzinom doświadczającym trudności w wychowaniu i opiece nad dziećmi.

Do głównych przyczyn obniżających wydolność wychowawczą rodziców należą: uzależnienia i współuzależnienia, konflikt z prawem, bezrobocie, przewlekłe choroby somatyczne i psychiczne, niepełnosprawność, agresja i przemoc w rodzinie, trudne warunki mieszkaniowe, brak pozytywnych wzorców i nabytych umiejętności, brak wsparcia ze strony bliskich, skrajna nieodpowiedzialność oraz niedojrzałość emocjonalna i społeczna.

Rodziny biologiczne, które z różnych przyczyn przejawiają trudności w opiece i wychowaniu dzieci, objęte są wsparciem asystenta rodziny. Celem głównym działań wspierających, podejmowanych przez asystenta rodziny, jest uświadomienie rodzinie jej ograniczeń i możliwości, a przez to motywowanie do podjęcia działań umożliwiających rozwiązanie problemów, poprawę funkcjonowania rodziny i polepszenie jej sytuacji. Głównym zadaniem bowiem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny, dlatego asystenci rodziny pozostawali w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, kuratorami sądowymi, dzielnicowymi oraz pedagogami i nauczycielami ze szkół i przedszkoli, do których uczęszczały dzieci z rodzin objętych ich wsparciem. Okres współpracy asystenta rodziny z rodziną objętą wsparciem zależny był od natężenia problemów i bieżących potrzeb rodziny, a także faktycznego zaangażowania rodziny we współpracę.

Tabela 1: Dane dotyczące liczby asystentów, rodzin i dzieci objętych ich wsparciem w latach 2017 – IX.2020.

Lata	Liczba asystentów zatrudnionych przez MOPR w Koninie	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta
2017	6	90	186
2018	6	111	212
2019	6	109	248
IX.2020	6	104	195

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Wśród rodzin biologicznych, objętych wsparciem asystenta rodziny, znajdują się rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w pieczy zastępczej z powodu nieodpowiedzialności rodziców i ich rodzicielskiej niewydolności. W tych rodzinach działania asystentów są dodatkowo ukierunkowane na wspieranie prawidłowych postaw rodzicielskich tak, aby umożliwić powrót dzieci do domu rodzinnego.

IV. Rozwój systemu wsparcia rodziny

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym.

2. Cele szczegółowe

1. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.
2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców.

3. Osiągnięcie celów poprzez realizacji zadań i działań

Tabela 2: Cele, zadania i działania w ramach Gminnego programu wspierania rodziny w Koninie na lata 2021 – 2023.

Cel 1. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny				
Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
Finansowanie zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	- Liczba asystentów - Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
Zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych placówek wsparcia dziennego	- Liczba placówek wsparcia dziennego - Liczba dzieci korzystających ze wsparcia placówek	- Urząd Miejski w Koninie - organizacje pozarządowe	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel 1. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny				
Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołą, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- Liczba i rodzaj wsparcia - Liczba osób objętych wsparciem	- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie - Urząd Miejski w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel 2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego				
Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	- Liczba rodzin objętych pomocą - Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie - Urząd Miejski w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	- Liczba rodzin i dzieci oraz osób dorosłych korzystających z posiłków	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
Motywowanie członków rodziny do korygowania dysfunkcji (np. podjęcie terapii uzależnień, terapii dla sprawców przemocy)	- Liczba osób, które podjęły terapię - Liczba osób, które ukończyły terapię - Liczba założonych Niebieskich Kart	- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie - Miejski Zespół Interdyscyplinarny	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel 2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego				
Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez MOPR w Koninie	- Liczba rodzin objęta wsparciem	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców				
Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	- Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie - Sąd Rejonowy w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	- Liczba osób, które podjęły terapię - Liczba osób, które ukończyły terapię	- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koninie	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
Działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin w których występuje przemoc	Liczba założonych Niebieskich Kart	Miejski Zespół Interdyscyplinarny	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne

V. Planowane rezultaty

- zminimalizowanie problemów opiekuńczo - wychowawczych występujących w rodzinach,
- wzmocnienie relacji i więzi rodzinnych oraz poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- wzrost umiejętności wychowawczych rodziców,
- poprawa komunikacji w rodzinie,
- nabycie przez rodziny umiejętności określania i pełnienia swoich ról społecznych,
- ograniczenie niedostosowania i wykluczenia społecznego wśród dorosłych, dzieci i młodzieży,
- podniesienie umiejętności, kompetencji zawodowych i atrakcyjności na rynku pracy,
- zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- nabycie przez rodziny umiejętności korzystania z instytucjonalnych, jak i oferowanych przez organizacje pozarządowe, form wsparcia i pomocy,
- podniesienie samooceny, wzmocnienie poczucia własnej wartości,
- poznanie swoich potrzeb, mocnych stron i wykorzystywanie tej wiedzy w życiu codziennym,
- poprawa bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży.

VI. Realizatorzy/partnerzy Programu

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie
- Urząd Miejski w Koninie Wydział Spraw Społecznych
- Urząd Miejski w Koninie Wydział Spraw Lokalowych
- Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koninie
- Powiatowy Urząd Pracy w Koninie
- Sąd Rejonowy w Koninie
- Komenda Miejska Policji w Koninie
- Prokuratura Rejonowa w Koninie
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koninie
- rodziny zastępcze z terenu miasta Konina
- organizacje pozarządowe na terenie miasta Konina
- placówki oświatowe w Koninie
- placówki opiekuńczo-wychowawcze
- placówki służby zdrowia w Koninie.

VII. Źródła finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Koninie na lata 2021–2023

Finansowanie Gminnego programu wspierania rodziny w Koninie na lata 2021 - 2023 odbywać się będzie w ramach budżetu miasta, znajdującego się w planie finansowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie oraz ze środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach programów i projektów.

VIII. Monitorowanie Programu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie przedstawiać będzie w terminie do dnia 31 marca każdego roku Radzie Miasta Konina roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny zawierające także potrzeby związane z realizacją tych zadań.

SPIS TABEL

Tabela 1: Dane dotyczące liczby asystentów, rodzin i dzieci objętych ich wsparciem w latach 2017 – IX.2020.....	7
Tabela 2: Cele, zadania i działania w ramach Gminnego programu wspierania rodziny w Koninie na lata 2021 – 2023.....	8